

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสำนักงานสหกรณ์จังหวัด
เชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

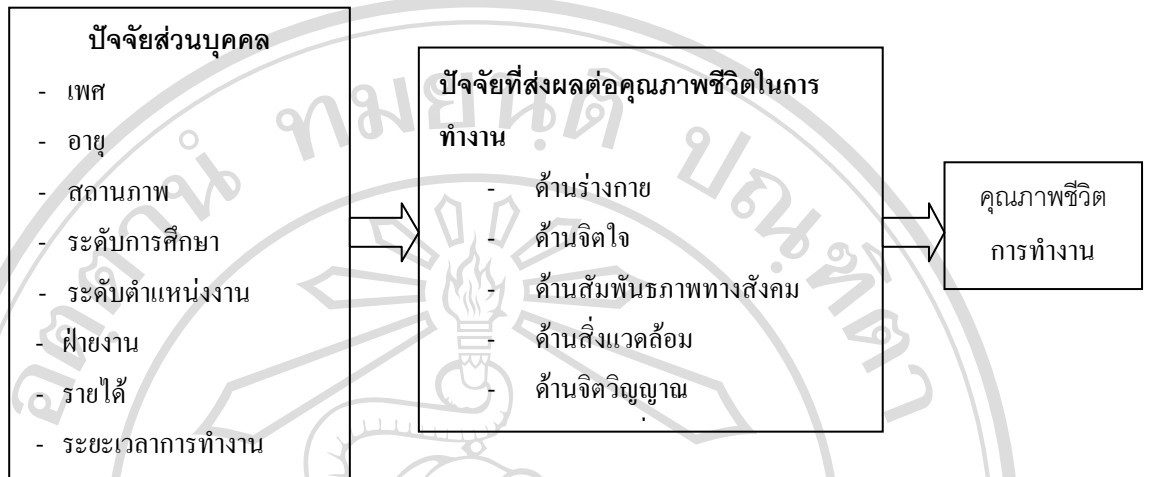
ผู้ศึกษาได้กำหนดให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานในการศึกษาเพื่อ
ทำการศึกษาดังปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน และระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของ
บุคลากรสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ โดยจะประเมินระดับความคิดเห็นของบุคลากร
ตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงานในองค์กร (MS-QWL) ซึ่งปัจจัยที่
ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน 6 ด้าน (สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์, 2552:
ออนไลน์) ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม
ด้านจิตวิญญาณ ด้านความมั่นคงในชีวิต และศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานจากคุณภาพชีวิต
การทำงานในภาพรวม รวมถึงเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการ
ทำงาน ทั้ง 6 ปัจจัย และศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 6 ด้าน กับ
คุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม

ขอบเขตประชากร

ประชากรของการศึกษานี้คือ บุคลากรสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น
130 คน จำแนกเป็น ข้าราชการ 85 คน และพนักงานราชการ 45 คน ข้อมูล ณ วันที่ 8 พฤศจิกายน
2553 โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้การศึกษาประชากรทั้งหมด

วิธีการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษา



การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จะนำมาประกอบการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บข้อมูลจากบุคลากรสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมดจำนวน 130 คน
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** รวบรวมจากหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งงาน ฝ่ายงาน รายได้ และระยะเวลาในการทำงาน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่

- | | | | | |
|---------------------------|-------|---|------------|-------------|
| 1. ด้านร่างกาย | จำนวน | 7 | ข้อ ได้แก่ | ข้อ 1 - 7 |
| 2. ด้านจิตใจ | จำนวน | 9 | ข้อ ได้แก่ | ข้อ 8 - 16 |
| 3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม | จำนวน | 9 | ข้อ ได้แก่ | ข้อ 17 - 25 |
| 4. ด้านสิ่งแวดล้อม | จำนวน | 9 | ข้อ ได้แก่ | ข้อ 26 - 34 |
| 5. ด้านจิตวิญญาณ | จำนวน | 9 | ข้อ ได้แก่ | ข้อ 35 - 43 |
| 6. ด้านความมั่นคงในชีวิต | จำนวน | 9 | ข้อ ได้แก่ | ข้อ 44 - 52 |

และคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมตาม MS-QWL จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 53 – 55

โดยมีลักษณะคำถามปลายเปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับให้เลือกตอบจากระดับความคิดเห็นจากเห็นด้วยอย่างมากที่สุด เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยมีทั้งข้อความเชิงบวก (Positive) หมายถึงความหมายของข้อความนั้นสอดคล้องกับความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด และข้อความเชิงลบ (Negative) หมายถึง ความหมายของข้อความนั้นตรงข้ามกับความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อป้องกันการมีอคติ (Bias) ในการตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสำนักงาน สหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เติมข้อความ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้จากประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- สถิติเชิงวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ T-test และ One-way ANOVA พร้อมทั้งวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีเกณฑ์กำหนดค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดระดับความคิดเห็นตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในลักษณะประเมิน 5 ระดับ ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างมากที่สุด จนถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนเพื่อแปลความหมายแบบวัด ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

คะแนน

เห็นด้วยอย่างมากที่สุด
เห็นด้วยอย่างมาก
เห็นด้วยปานกลาง
เห็นด้วยน้อย
เห็นด้วยน้อยที่สุด

คำถามเชิงบวก

คำถามเชิงลบ

5
4
3
2
1

1
2
3
4
5

- คำถามเชิงลบ มีทั้งหมด 3 ข้อ ดังนี้

ปัจจัยด้านร่างกาย ข้อที่ 2 ในปีที่ผ่านมาท่านได้เจ็บป่วยรุนแรงจนต้องนอน

โรงพยาบาลมากเพียงใด

ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ ข้อที่ 39 ท่านคิดจะลาออก ไปหางานทำใหม่ทำเพียงใด

ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ข้อที่ 47 ท่านสร้างหนี้เกินกำลังที่จะผ่อนใช้ได้เพียงใด

การแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยโดยใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ลักษณะการประเมิน 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับมากที่สุด จนถึงระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยด้วยวิธีการคำนวณอัตราภาคชั้น (กัลยา วานิชบัญญัติ, 2547: 29) ดังนี้

$$\text{จำนวนชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{อัตราภาคชั้น}}$$

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นในแต่ละระดับ กับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน 6 ด้าน ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผลระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างมาก
2.61 – 3.40	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นในแต่ละระดับกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผลระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน
4.21 – 5.00	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในส่วนของ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) นั้น เลือกใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 314) โดยมีการกำหนดค่าตัวแปรในสมการ ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 1 (x)
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 2 (y)
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรที่ 1 และ 2
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 1
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 2
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$ ดังนี้

1. ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะลด แต่ถ้า X ลด Y จะเพิ่ม

2. ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะเพิ่มขึ้น แต่ถ้า X ลด Y จะลดลงด้วย

3. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
4. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ถ้า $r = 0$ แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
6. ถ้า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (บุตรี วงศ์รัตน์, 2541: 316) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	แปลผล
0.91-1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
0.71-0.90	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
0.31-0.70	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.01-0.30	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในส่วนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) นั้นเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายตัว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยหรือตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม (กัลยา วานิชบัญชา, 2552: 355) ในที่นี้จะนำมาใช้สำหรับวิเคราะห์เพื่อวัดระดับอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม กำหนดค่าตัวแปรในสมการ ดังนี้

$$Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6$$

เมื่อ Y = คุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวม

$$b_0 = \text{ค่าคงที่}$$

$$b_1, b_2, b_3, b_4, b_5, b_6 = \text{ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient)}$$

ของตัวแปร $X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6$

$$X_1 = \text{ปัจจัยด้านร่างกาย}$$

$$X_2 = \text{ปัจจัยด้านจิตใจ}$$

$$X_3 = \text{ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม}$$

$$X_4 = \text{ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม}$$

X_5 = ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ

X_6 = ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต

ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) ได้แก่

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งงาน ฝ่ายงาน รายได้ และระยะเวลาการทำงาน
2. ค่าเฉลี่ย (Means) ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นในปัจจัยด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่
3. การแจกแจงแบบที (t-test) และการแจกแจงแบบเอฟ (One-Way ANOVA) ใช้เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ทั้ง 6 ปัจจัย และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Least Significant Different (LSD)
4. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlative Analysis) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ใช้เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ทั้ง 6 ปัจจัย กับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของบุคลากรสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่
5. การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวัดระดับอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม

สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถานที่ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2554 โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เมษายน 2554